

בְּצַר לְךָ, מִכָּאֵן דַּת־שׁוּבָה מֵעֲלִיָּא מִכְּלָא, עַד לָא יִשְׂרִי
 דִּינָא בְּעֲלָמָא וממה שכתוב 'בצר לך' אנו למדים שהתשובה המעולה מכל שאר
 התשובות הוא אם הוא שב בתשובה עוד בטרם ששורה הדין בעולם. דְּבַתָּר דִּשְׂרִי
 דִּינָא תַקִּיף חִילִיָּה מֵאֵן יַעֲבַר לִיָּה מֵעֲלָמָא וַיִּסְלַק לִיָּה.
 דְּהָא (דף קכ"ב ע"ב) בִּיּוֹן דְּשָׂאֲרֵי דִינָא, לָא אִסְתְּלִיק עַד
 דִּישְׁתְּלִים [קמ] כי אחרי שכבר שורה הדין בעולם אז כוחו חזק ואין מי שיוכל להעביר
 אותו מהעולם בנקל ולסלק אותו [קמא] מאחר שכבר שורה הדין בעולם אז הוא לא מסתלק
 אלא עד שנשלם הדין להעשות (רמ"ק). בְּתָר דְּאִשְׁתְּלִים, וְעַבְד
 תְּשׁוּבָה, אִתְקִין עֲלָמִין בְּלָהּוּ אמנם לאחר שנשלם הדין אם הוא עשה
 תשובה אז נתקנים כל העולמות מאותו הפגם שהוא פגם בהם. מִשְׁמַע, דְּכַתִּיב
 וּמִצְאוּךָ כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים, וְכַתִּיב

אור הרשב"י

ברפואות התשובה הלא היא התשובה
 המופלאה והמעלייה הנז'ל בתחילת דברי רבי
 יצחק, ואז אין צורך למדת הדין לשלוח צרות
 ורעות. אבל אם אינו מזדרו לעשות כן שאז
 מדת הדין שורה ושופטת, דין הוא שתשלוט
 ותדין עד שיגמר המיתוק על פי גזירת דיין אמת
 יתברך שמו.

[קמא] וכדאיתא בשבת דף לב עמוד א' אמר
 רב יצחק בריה דרב יהודה: לעולם יבקש אדם
 רחמים שלא יחלה, שאם יחלה - אומרים לו:
 הבא זכות והפטר. אמר מר עוקבא: מאי קראה
 - כי יפל הנפל ממנו - ממנו להביא ראייה.

[קמ] וביאר הרמ"ז ביון דשאר דיןא וכו', הענין
 הוא שידוע שכל חוטא פוגם בנפשו ובמקורה,
 ולא עוד שמשליט עליה הקמנור והמשחית
 שברא בעוונו, אשר לכן צריך החוטא להתמרק
 במיני התשובה והסינופים המוכרחים לכפרתו,
 כי בהם מכלה אותו הקמנור ומתקן פגמי
 נשמתו וכו', כי כן כוונת העונשים שבתורה
 היא להתם הפשע וכמו שכתבתי בפרשת
 שופטים, ולעומתם היסורים המקובלים לדרבי
 התשובה שמקבילים הם בסודם לנגד ארבע
 מיתות בין דין ויתר עונשי התורה. ואמנם אם
 החוטא ממחר ומקדים לעשות דין בעצמו

וְשַׁבַּת עַד יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְגו'. **כִּי אֵל רַחוּם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ**
 וְגו' והוא משמע מזה שכתוב 'ומצאוך כל הדברים האלה באחרית הימים' שהוא הדין
 הנעשה מחמת העוונות ואח"כ כתוב 'ושבת עד ה' אלהיך ושמעת בקולו כי אל רחום ה'
 אלהיך לא ירפך ולא ישחיתך' מאחר שע"י התשובה שנעשתה לאחר השלמת הדין היא
 מתקנת את כל העולמות.

הקב"ה משכין את הדין בעולם כדי שישראל יחזרו בתשובה

בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים, מַאי אֵיפָא הָכָא וקשה מה הענין של מש"כ
 'באחרית הימים' לכאן. **אֵלָא לְאַכְלֵלָא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל,**
דְּאִיהִי בְּגֵלוּתָא, וְאַשְׁתְּכַחַת בְּעָאקוּ דְלַהוּזוּ, וְלֹא שְׂבָקַת
לוּז לְעֵלְמִין אלא כוונת הפסוק לכלול את השכינה הנקראת כנסת ישראל שהיא
 נמצאת עם ישראל בגלות והיא נמצאת עימם בצער שלהם והיא לא עוזבת אותם לעולמים
 בכדי לשמור את ישראל בניה בגלות. **וּבְגִין כַּךְ קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא אָף**
עַל גַּב דְּאִשְׁרֵי דִינָא בְּעֵלְמָא, בְּעֵי דִי־הֲדָרוּן יִשְׂרָאֵל
בְּתִשׁוּבָה, לְאוּטְבָא לְהוּ בְּהַאי עֵלְמָא, וּבְעֵלְמָא דְּאִתִּי,
וְלִית לָךְ מַאן דְּקָאִים קַמִּי תִשׁוּבָה ומשום כך הקב"ה אפילו שהוא
 משכין את הדין בעולם בכל זאת הוא רוצה שיחזרו עם ישראל בתשובה כי לא יחפוץ במות
 המת אלא משובו מדרכיו שע"כ הוא ייטיב להם בעולם הזה ובעולם הבא ולכן אין לך מי
 שיעמוד לפני התשובה.

השכינה הנקראת כנסת ישראל נקראת גם תשובה והתשובה המועילה
כאשר האדם מוסר נפשו אל המלכות

תָּא חַיִּי, אֶפִּילוּ כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, תְּשׁוּבָה אֶקְרִי בא וראה
שאפילו השכינה הנקראת כנסת ישראל גם היא נקראת תשובה. **וְאִי תִימָא**

(תשובה) **עֲלָאָה** (ס"א מעליא) (נ"א וְאֵת עֲלָאָה) **מִכָּל אֲתָר לָא שְׂכִיחַ** ואם

תאמר שהרי הכינוי תשובה לא יכול להמצא בכל מקום אלא רק בבינה, מאחר שאם ישראל

חוטאים אז הבינה מסתלקת מעל בניה שהם זו"ן וע"י התשובה היא שבה וחוזרת ושוכנת

עליהם, ולכאורה איך שייך הכינוי הזה של תשובה שהוא מלשון חזרה במלכות הרי תמיד

היא שוכנת בתוך בני ישראל ולא עוזבת אותם לעולמים, **אֵלָא דָּא אֶקְרִי**

תְּשׁוּבָה, כִּד אֶהְדֵּר רַחֲמֵי לְקַבְּלָהָא, וְהִיא תִבֵּת עַל כָּל

אֵינּוֹן אוֹכְלִסִּין וַיִּנְקָא לּוֹן אלא מה שהמלכות נקראת תשובה הוא כאשר

חוזרים הרחמים אליה מאחר שבזמן הדין הרחמים הסתלקו ממנה כי אז המלכות חוזרת

ושבה על כל המוני הנבראים שתחתיה והיא מניקה ומשפיעה להם שפע של רחמים (רמ"ק).

וְתְּשׁוּבָה מֵעֲלִיא, כִּד אֶתְמַסֵּר נַפְשָׁא לְגַבְהָ, וְנָטִיל לָהּ

בְּזַמְנָא דְאִיהִי בְתְּשׁוּבָה אמנם התשובה המעולה הוא כאשר אדם מוסר את

נפשו אל המלכות שאז הוא מת מתוך אותה תשובה כתשובת רבי אלעזר בן דורדיא שמת

מתוך תשובתו [קמב] (רמ"ק), **כִּדִּין כָּלָא אֶתְתַּקֵּן לְעִילָא וְתַתָּא,**

אור הרשב"י

[קמב] כדאיתא בעבודה זרה דף יז עמוד א' הניח זונה אחת בעולם שלא בא עליה. פעם
והתניא: אמרו עליו על ר"א בן דורדיא, שלא אחת שמעו שיש זונה אחת בכרכי הים והיתה

הלימוד היומני

ניתן להקדיש עבור הנצחות או לרפואה / הצלחה טל' 02-6249000

וְאֶת־תִּקְוַת הָאָדָם, וְכָל עֲלֻמָּתָא כי בזה הכל נתקן למעלה ולמטה ואז הוא בעצמו

נתקן יחד עם כל העולם.

בגלל הרשע מתקלקלים וניזוקים אנשים אחרים

חֲתִיבָא חֵד בְּעֻלְמָא, קְלָקוּלָא דְכַפָּה אַחֲרֵינִין בְּגִינֵיהּ. וְוִי לְחֲתִיבָא, וְוִי לְשִׁבְיָיָהּ והנה ברשע אחד שיש בעולם כמה

אנשים אחרים מתקלקלים וניזוקים ע"י עוונותיו כי אוי לרשע ואוי לשכנו [קמג], מאחר שהרשע מעורר במעשיו את כוחות הדין ועי"כ נידונים הרשעים האחרים שהם יכלו להיות צדיקים בדינם בכח איזו לימוד זכות עליהם, אמנם עתה שהדין מתעורר בעולם אז הוא פוגע גם בהם כי אז אין המשחית מבחין בין צדיק לרשע, דהיינו שצדיק הכוונה לרשע שהיה צדיק

אור הרשב"י

נבקש על עצמנו, שנאמר: וחפרה הלבנה ובושה החמה. אמר: כוכבים ומזלות בקשו עלי רחמים, אמרו לו: עד שאנו מבקשים עליך נבקש על עצמנו, שנאמר: ונמקו כל צבא השמים. אמר: אין הדבר תלוי אלא בי, הניח ראשו בין ברכיו ונעה בבכיה עד שיצתה נשמתו. יצתה בת קול ואמרה: ר"א בן דורדיא מוזמן לחיי העולם הבא. וכו' בכה רבי ואמר: יש קונה עולמו בכמה שנים, ויש קונה עולמו בשעה אחת. ואמר רבי: לא דיין לבעלי תשובה שמקבלין אותן, אלא שקורין אותן רבי. [קמג] וכדאיתא בנגעים "ב ו' מכאן אמרו אוי לרשע אוי לשכנו.

נומלת כים דינרין בשכרה, נטל כים דינרין והלך ועבר עליה שבעה נהרות. בשעת הרגל דבר הפיחה, אמרה: כשם שהפיחה זו אינה חוזרת למקומה, כך אלעזר בן דורדיא אין מקבלין אותו בתשובה. הלך וישב בין שני הרים ונבעות, אמר: הרים ונבעות בקשו עלי רחמים, אמרו לו: עד שאנו מבקשים עליך נבקש על עצמנו, שנאמר: כי ההרים ימוש והנבעות תמוטינה. אמר: שמים וארץ בקשו עלי רחמים, אמרו: עד שאנו מבקשים עליך נבקש על עצמנו, שנאמר: כי שמים כעשן נמלחו והארץ כבגד תבלה. אמר: כמה ולבנה בקשו עלי רחמים, אמרו לו: עד שאנו מבקשים עליך

הלימוד היומני

ניתן להקדיש עבור הנצחות או לרפואה / הצלחה טל' 02-6249000